

Bruselj
SANCO G2/FB (03.05.2018)

SANTE/7112/2015/Rev. 2

DELOVNI DOKUMENT

Načela in merila za geografsko opredelitev
regionalizacije APK

Ta dokument ne predstavlja nujno tudi stališč služb Komisije

Prosimo, upoštevajte, da je bil ta dokument pripravljen samo v informativne in posvetovalne namene. Evropska komisija ga ni sprejela ali kakor koli odobrila, zato se ne šteje, da predstavlja stališča služb Komisije. Evropska komisija niti ne jamči za pravilnost informacij v tem dokumentu niti ne sprejema odgovornosti za kakršno koli uporabo tega dokumenta.

Načela in merila za geografsko opredelitev regionalizacije APK

Regionalizacija EU glede afriške prašičje kuge (APK), je določena v Izvedbenem sklepu Komisije 2014/709/EU¹, brez poseganja v določbe Direktive Sveta 2002/60/ES. Sklep 2014/709/EU določa vrsto dodatnih omejitev premikov za zaščito zdravja živali ter ukrepe nadzora, ki veljajo za pošiljanje prašičev, mesa prašičev, nekaterih proizvodov, pridobljenih od prašičev, ter mesa divjih prašičev, in od njih pridobljenih proizvodov. Način, kako se te omejitve uporabijo, je povezan z območji, navedenimi v istem Izvedbenem sklepu, v štirih oddelkih: Del I, Del II, Del III in Del IV Priloge k Sklepu.

Različni deli Priloge k Sklepu 2014/709/EU so opredeljeni ob upoštevanju epidemioloških razmer glede APK, vključno s tem, ali posamezni del zadeva okužbo populacije domačih prašičev ter tudi populacije divjih prašičev (Del III in IV), okužbo, ki se pojavlja samo v populaciji divjih prašičev (Del II), ali da obstaja določena stopnja tveganja zaradi bližine okužbe (Del I). Dejstvo, ali se šteje, da so se epidemiološke razmere ustalile, in da je bolezen postala endemična, ima pomembno vlogo pri razlikovanju Dela IV (Sardinija, Italija) od Dela III, v katerem se razmere še spreminjajo in je njihov razvoj še negotov.

Klasifikacija ozemelj držav članic ali njihovih delov, kot Del I, II, III ali IV, se prilagodi ob upoštevanju dodatnih dejavnikov tveganja v zvezi z lokalnimi epidemiološkimi razmerami ter njihovim razvojem. Opredelitve ozemelj, ki se navedejo v vsakem Delu Priloge k Sklepu 2014/709/EU, morajo upoštevati prisotnost APK pri divjih prašičih ter tudi pri domačih prašičih. Ker se ti dve kategoriji vedeta različno, in imata zelo različne biovarnostne omejitve ter vzorce premikov, se je komponenta divjih prašičev izkazala kot težje obvladljiva, četudi to niso živali, ki bi se selile/migrirale. Pristop EU k regionalizaciji upošteva vidike v zvezi z domačimi prašiči ter tudi v zvezi z divjimi prašiči, vendar neobvladljiva narava divjih prašičev močno vpliva na opredelitev regionalizacije. To vpliva tudi na opredelitev vseh štirih

¹ Izvedbeni sklep Komisije 2014/709/EU z dne 9. oktobra 2014 o nadzornih ukrepih za zdravje živali v zvezi z afriško prašičjo kugo v nekaterih državah članicah in razveljavitvi Izvedbenega sklepa 2014/178/EU (UL L 295, 11.10.2014, str. 63).

Delov Priloge k Sklepu 2014/709/EU. Zadevna epidemiološka enota za razmejitev ozemelj iz Priloge k Sklepu mora torej upoštevati velikost, ozemeljsko in geografsko povezanost s sosednjimi ozemlji, tipologijo prisotnih biotopov, upravne razdelitve, ter izvršljivost ukrepov nadzora.

Na podlagi analize epidemioloških podatkov iz let 2014 in (do maja) 2015 iz štirih držav članic, okuženih z virusom APK, genotipa II, Poročilo agencije EFSA iz leta 2015 o APK² navaja naslednje ugotovitve, pomembne za regionalizacijo:

- okužba se še naprej počasi širi med populacijami divjih prašičev;
- izgleda, da je širjenje bolezni znotraj populacij divjih prašičev neodvisno od gostote populacij divjih prašičev;
- vnos ter čezmejno širjenje APK se pojavljata prek podpopulacij divjih prašičev;
- širjenje APK na kratkih razdaljah, do 50 km na leto, je bilo ugotovljeno znotraj populacij divjih prašičev, kar je mogoče pripisati neposrednemu stiku med okuženimi živalmi; nenadnega širjenja na dolgih razdaljah pa očitno ni mogoče pojasniti samo z neposrednimi stiki divjih prašičev, kar kaže na vpletenost človeškega dejavnika.

Območja, navedena v Prilogi k Sklepu 2014/709/EU, je treba ohraniti pod omejitvami, dokler epidemiološke razmere ne izpolnjujejo meril za ponovno priznanje statusa prostosti okužbe pri divjih prašičih, ali pri domačih prašičih in divjih prašičih. Načela Kodeksa o zdravstvenem varstvu kopenskih živali Svetovne organizacije za zdravje živali (OIE), skupaj z epidemiološkimi preiskavami bolezni, zagotavljajo določene smernice glede časovnega okvira ter meril, ki morajo biti izpolnjena za ponovno priznanje statusa prostosti okužbe v zadevnem območju, ki je bilo prej pod omejitvami zaradi pojava APK.

Glavna merila za razmejitev med Deli I, II, III in IV Priloge k Izvedbenemu sklepu Komisije 2014/709/EU

- 1) Del IV: pojav APK tako pri domačih kot divjih prašičih. Stanje je endemično.
- 2) Del III: pojav APK tako pri domačih kot divjih prašičih. Stanje še ni endemično.
- 3) Del II: pojav APK pri divjih prašičih.
- 4) Del I: območje s povečanim tveganjem, brez primerov APK, brez izbruhov APK, v katerem se izvaja povišana stopnja uradnega nadzora.
- 5) Za opredelitev velikosti in oblike katerega koli območja je treba upoštevati vsaj naslednje dejavnike:
 - a) geografske vidike v zvezi z lokacijo izbruhov/primerov APK pri divjih prašičih;
 - b) ekološke dejavnike (npr. vodne tokove, gozdove) in obstoječe naravne in umetne pregrade/bariere;
 - c) prisotnost in distribucijo divjih prašičev;
 - d) epidemiologijo bolezni (APK);
 - e) rezultate posebnih epidemioloških študij;
 - f) predhodne izkušnje, pridobljene glede širjenja APK;
 - g) upravno (raz)delitev, ozemeljsko povezanost ter izvršljivost ukrepov nadzora;
 - h) distribucijo prašičjih farm (nekomercialnih farm, komercialnih farm, ter farm s prosto rejo prašičev), ter zaščiteno in nadzorovano območje/cono (če sta bili določeni);
 - i) lovske prakse, ter druge zadeve v zvezi z upravljanjem divjadi.

Glavna merila za preklic omejitev v območjih v Delih I, II, III in IV Priloge k Izvedbenemu sklepu Komisije 2014/709/EU

Da se prepreči širjenje APK ter zaščiti enotni trg EU in trgovanje znotraj EU, je v zvezi s preklicem omejitev treba zavzeti previden pristop, ki temelji na znanstvenih dognanjih. Ob upoštevanju za te

² <http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/4163>

namene temeljne osnove v Kodeksu o zdravstvenem varstvu kopenskih živali Svetovne organizacije za zdravje živali (OIE), ter najboljšega trenutno razpoložljivega poznavanja APK, se uporabijo merila, navedena v nadaljevanju. Preklic omejitev v Delu I in Delu II se ne sme izvesti v vrhuncih sezone z obdobji večje razširjenosti bolezni, ki jih opisuje agencija EFSA (npr. junij-avgust ter december-februar). Pred preklicem omejitev mora v zadovoljivo dolgem obdobju biti v veljavi primeren načrt uradnega nadzora APK, z ugodnimi rezultati.

Za preudarke o obsežnosti prostora pri opredeljevanju obsega posameznega območja veljajo zgoraj navedena merila.

1) Preklic regionalizacije v Delu III ter ponovno priznanje statusa kot Del II morata temeljiti na naslednjem:

a) V zadnjih 12 mesecih ni bilo nobenega primera izbruha APK pri domačih prašičih, ali

b) V primeru popolne depopulacije vseh nekomercialnih farm z nizkimi biovarnostnimi pogoji se obdobje brez kakršnih koli izbruhov lahko zmanjša na 3 mesece, ali

c) V primeru izbruha (v območjih brez kakršnih koli izbruhov APK pri domačih prašičih v zadnjih 12 mesecih) – 3 mesece po razkužitvi okuženega gospodarstva (v skladu s členom 10.4 (a) Direktive 2002/60/ES), in pod pogojem, da so izvedeni ukrepi iz člena 10.4 (b) (klinične in laboratorijske preiskave) ali iz člena 10.5 (program intenzivnega vzorčenja in preskušanja) Direktive 2002/60/ES.

2) Preklic regionalizacije v Delu II ter ponovno priznanje statusa kot Del I morata temeljiti na naslednjem:

a) V zadnjih 12 mesecih ni bilo nobenega primera APK pri divjih prašičih.

3) Preklic regionalizacije v Delu I mora temeljiti na popolnem upoštevanju celotne zbirke epidemioloških podatkov v širšem geografskem in časovnem kontekstu.

Preklic vseh omejitev regionalizacije mora temeljiti na obsežnejših preudarkih, in potrebne so razprave v poznejšem stadiju epidemije. Za preklic regionalizacije v Delu IV veljajo podobni preudarki.